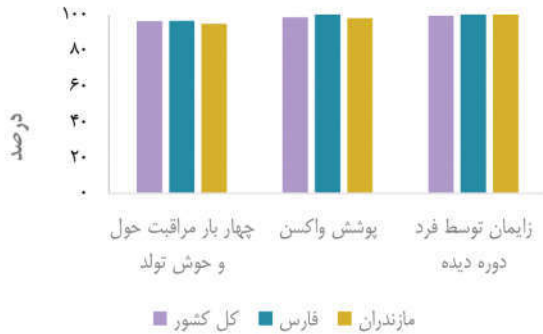

گزاره برگ^۱ مقایسه پوشش خدمات بهداشتی در استان فارس و مازندران با کل کشور

شاخص‌های بهداشتی مرتبط با پوشش همگانی سلامت بررسی شده است.

نمودار شماره ۲. شاخص‌های بهداشتی مرتبط با پوشش همگانی

سلامت در استان‌های فارس و مازندران در مقایسه با کل کشور

(برگرفته از نتایج مطالعه شاخص‌های چندگانه سلامت و بیماری سال ۱۳۹۴)

براساس نمودار مذکور، شاخص‌های پوشش خدمات بهداشتی که در برنامه بین‌المللی پوشش همگانی سلامت ذکر شده است، وضعیت مطلوبی دارند. این شاخص‌ها توسط سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۱۶ میلادی اعلام شده است. آخرین میانگین‌های اعلامی برای جهان به ترتیب عبارت‌اند از: چهار بار مراقبت حول و حوش تولد، ۵۸ درصد، زایمان توسط فرد دوره دیده، ۷۳ درصد و پوشش واکسن سه‌گانه که بالاترین درصد پوشش را دارد، ۸۶ درصد است. این بررسی گویای این است که هم کل کشور و هم استان‌های مجری برنامه پزشکی خانواده، در شاخص‌های اعلامی سازمان جهانی بهداشت برای پوشش همگانی سلامت وضعیت خیلی مناسبی دارند.

مقایسه خدمات سلامتی ارائه شده در استان‌های مجری پزشک خانواده با کل کشور که در گزاره‌برگ‌های قبلی ارائه شد، در این گزاره‌برگ برخی از شاخص‌های مرتبط با پوشش خدمات بهداشتی بررسی می‌شود. در سه گزاره‌برگ قبلی، وضعیت شاخص‌های ورودی نظام سلامت، ارائه خدمات سرپایی و بستری بررسی شده است. در این گزاره‌برگ، از مطالعه شاخص‌های چندگانه سلامت و بیماری سال ۱۳۹۴ برای بررسی شاخص‌های خدمات بهداشتی استفاده شده است.

کاهش درصد زایمان سزارین از مهم‌ترین مواردی است که در طرح تحول سلامت هدف‌گذاری شده است. هدف برنامه کاهش ۱۰ درصد زایمان سزارین در کل کشور و رسیدن آن به حدود ۴۵ درصد است. در نمودار شماره ۱، درصد سزارین ارائه شده است.

نمودار شماره ۱. درصد سزارین در استان‌های فارس و مازندران در

مقایسه با کل کشور

(برگرفته از نتایج مطالعه شاخص‌های چندگانه سلامت و بیماری سال ۱۳۹۴)

در این نمودار درصد انجام سزارین در استان مازندران نسبت به کل کشور بالاتر است و استان فارس هم برای رسیدن به هدف تعیین‌شده، نیاز به اقدامات بیشتر دارد. در نمودار شماره ۲،

نمودار شماره ۴. مرگ کودکان کمتر از ۵ سال به ازای ۱۰۰۰ تولد زنده در استان های فارس و مازندران در مقایسه با کل کشور

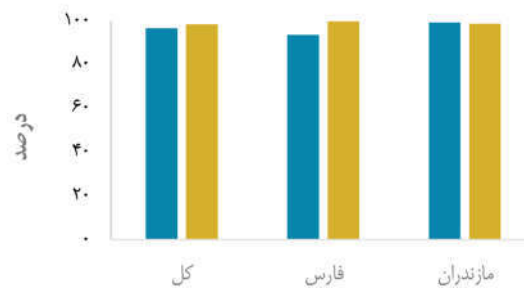
(برگرفته از نتایج مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و بیماری سال ۱۳۹۴)

در سال ۱۳۹۴ (۲۰۱۵ میلادی)، مرگ کودکان کمتر از ۵ سال، ۴۲/۵ در هزار تولد زنده در دنیا گزارش شده است. مقادیر به دست آمده از نتایج مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و بیماری در ایران نشان می دهد این شاخص در کل کشور وضعیت مطلوبی دارد؛ اما در استان مازندران با وجود اجرای برنامه پزشک خانواده، از میانگین کشوری بالاتر است.

نتیجه گیری

شاخص های بهداشتی در کل کشور و در دو استان مجری برنامه پزشک خانواده، در مقایسه با میانگین های جهانی وضعیت مطلوبی دارد؛ اما این شاخص ها در دو استان مجری، وضعیت مطلوب تری نسبت به کل کشور ندارد. با وجودی که در این استان ها سرتیم برنامه پزشک است، هم چنان برخی از موارد نیاز به برنامه ریزی و اقدامات مناسب تر دارد.

در نمودار شماره ۳ شاخص های آب و فاضلاب بهینه شده ارائه می شود. این شاخص ها در اهداف توسعه پایدار درج شده اند و تا سال ۲۰۳۰ میلادی برای کل کشورها هدف گذاری شده اند.

سیستم فاضلاب بهسازی شده دسترسی به آب آشامیدنی سالم

نمودار شماره ۳. شاخص های آب و فاضلاب بهینه شده در استان های فارس و مازندران در مقایسه با کل کشور

(برگرفته از نتایج مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و بیماری سال ۱۳۹۴)

مطابق اعلام سازمان جهانی بهداشت، نسبت جمعیتی که در کل دنیا در سال ۱۳۹۴ (۲۰۱۵ میلادی) از آب آشامیدنی سالم استفاده می کنند، برابر ۹۱ درصد و نسبتی که به سیستم دفع بهداشتی فاضلاب دسترسی دارند، ۶۸ درصد است. این نسبت ها، هم در استان های مجری طرح و هم کل کشور نزدیک به ۱۰۰ درصد بوده و کشور تا قبل از سال ۲۰۳۰ میلادی به این هدف دست یافته است.

یکی از مهم ترین شاخص های مورد بررسی، مرگ کودکان زیر ۵ سال است. در نمودار شماره ۴ این شاخص ارائه شده است.